

2014 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Sammanfattning

I yttrandet tillstyrker utskottet regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken på skatteområdet.

Regeringen kommer att fortsätta sitt reformarbete för att föra Sverige mot full sysselsättning. Avsikten är att i budgetpropositionen för 2015 presentera en satsning på ökad kunskap för stärkt arbetskraft och bättre tillgänglighet och kvalitet i vården. Regeringen har för avsikt att finansiera reformerna med ett högre skatteuttag genom en begränsning av avdraget för privat pensionssparande, höjda punktskatter på alkohol och tobak, höjd fordonsskatt för lätta fordon och ett avskaffande av möjligheten till gruppregistrering till mervärdes-skatt för företag, främst inom den finansiella sektorn. Regeringen avser även att under 2015 återkomma med ett förslag om att helt slopa avdragsrätten för privat pensionssparande fr.o.m. 2016. Ett slopande av avdragsrätten bedöms förstärka de offentliga finanserna ytterligare.

För att locka fler att välja och fullfölja utbildningar som leder till speciallärarexamen, specialpedagogexamen eller ämneslärarexamen inom matematik, biologi, kemi, fysik eller teknik avser regeringen att införa en skattefri examenspremie för studenter som tar examen senast 2021.

Företagsskattekommittén (dir. 2011:1) utgör en strategisk del i regeringens arbete med en översyn av företagsbeskattningen och att förbättra villkoren för företagande. Kommitténs huvuduppdrag är att göra villkoren mer lika för finansiering med eget respektive lånat kapital och skydda den svenska bolags-skattebasen i en alltmer globaliserad värld.

De svenska företagens konkurrenskraft kan främjas ytterligare genom att företagen ges ökade möjligheter att attrahera och behålla nyckelkompetens. Att nyckelpersoner i företaget tilldelas finansiella instrument som t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament kan vara ett viktigt verktyg för ägarstyrning, inte minst i nystartade och mindre företag. Regeringen har beslutat att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att se över skattereglerna för sådana instrument (dir. 2014:33). Avsikten är att skattereglerna ska förbättras,

samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer även i fortsättningen ska beaktas.

En särskild problematik med skattereglerna för fåmansföretag rör ägarskiften till personer som är närstående till ägaren. Det är viktigt att reglerna för ägarskiften i fåmansföretag ger möjlighet att ta till vara upparbetade värden i företag med tillväxtpotential. Regeringen har därför tillsatt en särskild utredare med uppdrag att se över beskattningen vid avyttring av kvalificerade andelar i samband med ägarskiften (dir. 2014:42).

Regeringen har vidare beslutat att tillsätta en kommitté som ska göra en bred översyn av förutsättningarna för att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige (dir. 2014:46). Kommittén ska ta ett helhetsgrepp, och översynen ska inkludera aspekter som inkomstskatteregler, regler för socialavgifter och vissa civilrättsliga regler om företagande, bl.a. insolvenslagstiftningen.

Avsikten är att införa trängselskatt för utländska fordon senast den 1 januari 2015.

I fyra avvikande meningar tillstyrker S, MP, SD och V de förslag till riktlinjer som har lagts fram av respektive parti.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets överväganden	4
Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken	4
Regeringen	4
Socialdemokraterna	8
Miljöpartiet	8
Sverigedemokraterna	10
Vänsterpartiet	11
Utskottets beredning	12
Utskottets ställningstagande	12
Avvikande meningar	19
1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (S)	19
2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (MP)	20
3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)	22
4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (V)	24

Utskottets överväganden

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och avslår de förslag om en annan inriktning som läggs fram i Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets partimotioner.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Regeringen

Regeringen anför att finanspolitikens övergripande mål är att skapa så hög välfärd som möjligt genom att bidra till en hög och hållbar ekonomisk tillväxt och sysselsättning, en välfärd som kommer alla till del och ett stabilt resursutnyttjande. En viktig förutsättning för att nå dessa mål är långsiktigt hållbara offentliga finanser. Om de offentliga finanserna inte är långsiktigt hållbara tappar den finansiella marknaden, hushållen och företagen förtroendet för den offentliga sektorns förmåga att fullgöra sina åtaganden. Sedan finans- och skuld-krisen inleddes 2008 har Sverige kunnat använda sina starka offentliga finanser för att stimulera ekonomin. Stimulanserna har utformats så att viktiga strukturella reformer har prioriterats, som främjat sysselsättning och tillväxt också långsiktigt. Under 2014 har det varit nödvändigt att stimulera ekonomin, eftersom arbetslösheten har varit fortsatt hög och det finns gott om lediga resurser. Det förstärkta jobbskatteavdraget ökar här drivkrafterna att arbeta och stimulerar konsumtionsefterfrågan i ekonomin när efterfrågan på svensk export ännu inte har tagit fart och resursutnyttjandet är fortsatt lågt. Regeringens samlade bedömning är att de åtgärder som föreslås i budgetpropositionen för 2015 sammantaget varken bör förstärka eller försvaga det finansiella sparandet. De eventuella åtgärder som föreslås i den kommande budgetpropositionen bör därför vara finansierade krona för krona.

Regeringen har sedan 2006 bedrivit ett omfattande reformarbete för mer kunskap i skolan. Bedömningen är att dessa reformer kommer att innebära högre kunskapsresultat, men att det tar tid innan effekterna realiserar. För att bl.a. rusta arbetskraften för arbetsmarknadens ökande krav för anställning är ytterligare utbildningssatsningar viktiga. Regeringen har därför för avsikt att i budgetpropositionen för 2015 presentera en satsning på ökad kunskap för stärkt arbetskraft. Satsningen uppgår till 3,8 miljarder kronor 2015 och ökar successivt till 6,9 miljarder kronor 2018. Med satsningar på lärarnas kompetens, mer lärartid för varje elev, läxhjälp för alla elever, fler speciallärare och utbyggd sommarskola blir det mer tid för kunskap och förbättrade möjligheter för alla att nå goda studieresultat. Tillsammans med satsningar för att förbättra företagsklimatet och förbättra tillgängligheten och kvaliteten i vården omfattar

de totala satsningarna utgiftsökningar om ca 5 miljarder kronor 2015 som successivt ökas till ca 8 miljarder kronor 2018.

Under den kommande mandatperioden kommer det att krävas att reformer prövas mot åtgärder som ökar inkomsterna eller minskar utgifterna på andra områden. När det gäller inkomstförstärkningar är det viktigt att dessa utformas på ett sätt som har så små skadliga effekter på samhällsekonomin och konkurrenskraften som möjligt eller minskar miljö- och hälsoskadliga aktiviteter där dagens nivå på skatteuttaget inte beaktar dessa skadliga effekter fullt ut. Skatteförändringar som sammantaget håller tillbaka arbete, företagande och investeringar måste undvikas. Förändringar i skattesystemet ska bevara och stärka systemets legitimitet. De ska utformas på ett sådant sätt att skattekontrollen upprätthålls och så att de bidrar till en fortsatt minskning av skattefelet och till att de svenska skattebaserna skyddas.

Den akuta bristen på lärare inom vissa ämnen fordrar unika åtgärder. För att locka fler att välja och fullfölja utbildningar som leder till speciallärarexamen, specialpedagogexamen eller ämneslärarexamen inom matematik, biologi, kemi, fysik eller teknik avser regeringen att införa en *skattefri examenspremie* för studenter som tar examen senast 2021. För en ämneslärarexamen ska examenspremien uppgå till 25 000 kronor per ämne som läraren blir berättigad i. Taket för premien är 75 000 kronor per student. Premien för en speciallärarexamen eller specialpedagogexamen ska uppgå till 50 000 kronor. Möjligheten till premie omfattar studenter som påbörjat studierna den 30 juni 2011 eller senare. För studenter som läser kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) samt utbildning till speciallärare och specialpedagog ska studierna ha påbörjats den 1 juli 2011, för studenter som antagits till utbildning på halvfart, och den 1 januari 2013, för studenter som antagits till utbildning på helfart. Den totala kostnaden för denna satsning uppgår till ca 400 miljoner kronor 2015–2018.

Regeringen föreslår inför kommande budgetproposition en begränsning av *avdraget för privat pensionssparande* från 12 000 kronor till 2 400 kronor per år. Bestämmelserna om avdragsrätt för privat pensionssparande innebär att det lämnas en skattecredit för sparandet. Denna skattecredit återbetalas genom att utfallande belopp beskattas. Den ökade internationaliseringen i form av sparande utanför Sverige och individer som bosätter sig utomlands innebär att det kan vara svårt att få skattecrediter återbetalda. Enligt de skattepolitiska riktlinjer som har beslutats av riksdagen (prop. 2007/08:100 avsnitt 5.3, rskr. 2007/08:259) bör därför s.k. uppskjuten beskattning undvikas för att säkerställa svenska skatteintäkter.

Regeringen har genomfört en rad åtgärder för att förbättra tillväxtförutsättningarna för företagen. Förmögenhetsskatten avskaffades 2007, och bolagskatten, arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna har sänkts i flera steg. Delägare i fåmansföretag och enskilda näringsidkare har fått lägre skatt. Ett investeraravdrag som ska stimulera investeringar i mindre företag infördes i december 2013.

Företagsskattekommittén (dir. 2011:1) utgör en strategisk del i regeringens arbete med en översyn av företagsbeskattningen och att förbättra villkoren för företagande. Kommittén har lämnat två delbetänkanden. Betänkandet om skatteincitament för riskkapital (SOU 2012:3) har legat till grund för det införda investeraravdraget. Betänkandet om skatteincitament för forskning och utveckling (SOU 2012:66) har genomförts genom att arbetsgivaravgifterna för personer som arbetar med forskning och utveckling har sänkts fr.o.m. 2014. Kommittén ska senast den 16 juni 2014 slutredovisa sitt huvuduppdrag, som bl.a. handlar om att göra villkoren mer lika för finansiering med eget respektive lånat kapital och skydda den svenska bolagsskattebasen i en alltmer globaliserad värld.

De svenska företagens konkurrenskraft kan främjas ytterligare genom att företagen ges ökade möjligheter att attrahera och behålla nyckelkompetens. Att nyckelpersoner i företaget tilldelas finansiella instrument som t.ex. *optioner och andra aktierelaterade incitament* kan vara ett viktigt verktyg för ägarstyrning, inte minst i nystartade och mindre företag. Regeringen har beslutat att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att se över skattereglerna för sådana instrument (dir. 2014:33). Avsikten är att skattereglerna ska förbättras, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer även i fortsättningen ska beaktas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2015.

Företag och deras ägare ska ha goda skattemässiga villkor, och skatter ska tas ut på ett effektivt och rättvist sätt. De s.k. *3:12-reglerna* för fåmansföretag har justerats flera gånger sedan 2007, senast den 1 januari 2014. En särskild problematik med skattereglerna för fåmansföretag rör ägarskiften till personer som är närstående till ägaren. Det är viktigt att reglerna för ägarskiften i fåmansföretag ger möjlighet att ta till vara upparbetade värden i företag med tillväxtpotential. Regeringen har därför tillsatt en särskild utredare med uppdrag att se över beskattningen vid avyttring av kvalificerade andelar i samband med ägarskiften (dir. 2014:42). Uppdraget ska redovisas senast den 2 mars 2015.

Långsiktigt goda förutsättningar för att stimulera och uppmuntra till ett innovativt och kreativt företagsklimat kräver ett brett angreppssätt och öppenhet för omprövning av politiken. Mot denna bakgrund har regeringen beslutat att tillsätta en kommitté som ska göra en bred översyn av förutsättningarna för att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige (dir. 2014:46). Kommittén ska ta ett helhetsgrepp, och översynen ska inkludera aspekter som inkomstskatteregler, regler för socialavgifter och vissa civilrättsliga regler om företagande, bl.a. insolvenslagstiftningen.

Vidare föreslår regeringen inför kommande budgetproposition bl.a. en *slopad gruppregistrering till mervärdesskatt* för företag inom den finansiella sektorn och i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden. Företag inom den finansiella sektorn bedriver verksamhet som till stor del är undantagen från mervärdesskatt, och de har därför begränsad rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt. Företag inom den finansiella sektorn får i dag dock bilda en mervärdesskattegrupp, och omsättningar inom gruppen är inte skattepliktiga.

Undantaget från mervärdesskatt leder till att finansiella företags försäljningspris för finansiella tjänster och försäkringstjänster till mervärdesskattepliktiga företag blir högre eftersom ingående mervärdesskatt inte får dras av. Mervärdesskatten blir därmed en kostnad som genom ökade priser övervältras på företaget. Möjligheten till gruppregistrering för mervärdesskatt har gjort det möjligt för företag i den finansiella sektorn att undkomma kostnaden för ingående mervärdesskatt, vilket ytterligare har ökat deras skattefordel i jämförelse med andra sektorer. Undantaget från mervärdesskatt tillsammans med möjligheten till gruppregistrering medför därför att den finansiella sektorn sammantaget kan hålla lägre priser än vad som hade varit fallet utan mervärdesskattebefrielse och möjlighet till gruppregistrering. Den sammantagna skattefordelen innebär därmed att den finansiella sektorn ökar på bekostnad av andra sektorer, och vinsterna i den finansiella sektorn kan antas bli högre. Regeringen menar att ett sätt att göra beskattningen mer neutral mellan den finansiella sektorn och övriga sektorer är att ta bort rätten till gruppregistrering till mervärdesskatt.

Inom mervärdesskatteområdet föreslår regeringen inför budgetpropositionen 2015 en höjd beloppsgräns från 2 000 kronor till 4 000 kronor för att få använda *förenklad faktura*. Därmed blir det möjligt att ställa ut fler fakturor där det ställs färre krav på vilka uppgifter som måste finnas med i fakturan. Åtgärden är av förenklingskaraktär. Beloppsgränsen har varit densamma sedan 2004.

Det är viktigt att finansieringen av de kommande reformerna är strukturellt riktig och inte slår mot välfärd, sysselsättning och tillväxt. Huvudinriktningen för finansieringen är därför höjda skatter bl.a. på alkohol, tobak och fordon fr.o.m. den 1 januari 2015.

Skatten på tobak kommer att höjas med 4 procent med undantag för snus som höjs med 22 procent. Höjningen kommer att beakta den indexförändring av skattesatserna på tobak som skulle ha skett den 1 januari 2015.

Skatten på alkohol höjs med 9 procent med undantag för sprit som höjs med 1 procent. Skatten som i vissa fall tas ut vid privat import av tobak och alkohol från tredjeland eller med anledning av punktskattekontroller av transporter av tobak justeras på motsvarande sätt.

Utformningen av *fordonsskatten* bidrar till att långsiktigt ställa om fordonsflottan till ett minskat beroende av fossila bränslen. Fordonsskatten för lätta fordon i det koldioxidbaserade systemet kommer därför att höjas. Höjningen sker genom att utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet tas ut sänks och genom en höjning av koldioxidbeloppet. För dieseldrivna lätta fordon höjs bränslefaktorn. För merparten av fordonsägarna innebär det att fordonsskatten höjs med mellan 100 och 800 kronor per år. Motsvarande höjning av fordonsskatten sker även i det viktbaserade systemet.

Regeringen har tidigare aviserat att avsikten är att införa *trängselskatt* för utländska fordon senast den 1 januari 2015. Transportstyrelsen har fått i uppdrag (dnr N2013/5433/TE) att ta fram betalningslösningar för utländska fordon som ska vara färdiga att tas i bruk senast vid samma datum.

Den närmare utformningen av de inkomstförstärkande åtgärder som övervägs beskrivs i en särskild promemoria – Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen 2015.

Socialdemokraterna

I partimotion 2013/14:Fi13 av Mikael Damberg m.fl. (S) anförs att *pension ska beskattas som lön*. Motionärerna kommer att föreslå att skatten för pensionärer ska sänkas redan nästa år.

Regeringens förslag om att slopa *gruppregistrering av moms* är mycket märkligt eftersom förslaget drabbar framför allt lokalt och regionalt förankrade banker och försäkringsbolag som är så viktiga för den regionala och lokala tillväxten. Motionärerna motsätter sig förslaget om att avskaffa gruppregistreringen för moms i finanssektorn, men anser att en skatthöjning med samma belopp ska genomföras i denna sektor.

Den borgerliga regeringen har sänkt *momsen på restauranger och catering* till 12 procent. Flertalet bedömare, såsom Konjunkturinstitutet, konstaterar att sysselsättningseffekten av den sänkta krogmomsen har varit begränsad. Den svaga effekten beror bl.a. på att jobb i andra branscher riskerar att trängas undan. Den nedsatta krogmomsen bör avskaffas.

Motionärerna ställer sig bakom förslagen om höjd *skatt på alkohol* och om höjd *fordonsskatt* för lätta fordon. Även *skatten på tobak* bör höjas, men på ett mer neutralt sätt. Det är av folkhälsoskäl inte rimligt att höja skatten på snus så mycket i förhållande till höjningen på cigaretter. Motionärerna föreslår i stället att skatten på både cigaretter och snus höjs med 8 procent, vilket stärker de offentliga finanserna med samma belopp som regeringen föreslagit. Skatthöjningarna på alkohol och tobak bör genomföras den 1 juli 2014 för att finansiera en satsning under andra halvåret 2014 på mindre klasser i förskolan och i årskurserna 1–3.

Motionärerna anför vidare att flera *miljöstyrande skatter* inte har höjts sedan 2006 och föreslår att dessa miljöskatter följer med den allmänna prisutvecklingen. Motionärerna vill återinföra en skatt på handelsgödsel. En skatt på fluorerade gaser som stimulerar utbyte av stora kyl- och frysanläggningar och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium bör också införas. Därutöver bör punktskatterna på avfall och bekämpningsmedel m.m. höjas.

Miljöpartiet

I partimotion 2013/14:Fi14 av Åsa Romson m.fl. (MP) anförs att Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska vara omfördelande och beräknas utifrån bärkraft på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga

varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning.

Skatterna kommer att behöva höjas under de närmaste åren för att stärka den offentliga ekonomin. Beroende på hur skattehöjningarna utformas kan de ge diametralt olika utfall för samhällsekonomin. Generella breda höjningar av skatter på arbete och kapital kan skapa negativa incitament för jobb och företagande. Höjda miljöskatter förbättrar i stället den samhällsekonomiska effektiviteten genom att de styr samhällsekonomin mot minskade utsläpp samtidigt som incitamenten vid nyinvesteringar förändras och det blir mer lönsamt för både hushåll och företag att investera i hållbar, energieffektiv och resurssnål teknik.

Miljöpartiet ser, tillsammans med många andra, ett växande behov av *en större skatteöversyn*. Skattesystemet har blivit krångligare, och det har byggts upp spänningar i beskattning av arbete och kapital. Miljöskatternas styrande effekt har urholkats, och det finns behov av basbreddningar inom miljöskatteområdet.

Miljöpartiets förslag i budgetmotionen hösten 2013 ligger kvar. Härutöver föreslås en höjning av den *statliga skatten* med 3 procent för månadsinkomster över 40 000 kronor. Samtidigt slopas den tidigare föreslagna avtrappningen av *jobbskatteavdraget*.

För att ge en ordentlig skjuts i upprustning och energieffektivisering föreslås att *ROT-avdraget* utvidgas för att kunna användas vid upprustning av flerbostadshus.

Naturguidningar beskattas i dag med den högsta momsatsen på 25 procent. Jämförbara turismtjänster såsom djurparksbesök, sightseeingturer och inträden till privata museer klassificeras som transporter eller kultur och har därmed en moms på 6 procent. De flesta företag som ägnar sig åt naturguidning är små och verkar på landsbygden. De bidrar därför till fler arbetstillfällen där. Verksamheterna bör främjas genom en *momssänkning på naturguidningar* till sex procent.

Miljöpartiet anser att beskattningen i den finansiella sektorn bör utökas men motsätter sig regeringens utformning av förslaget om en slopad rätt till *gruppregistrering av moms*. Förslaget riskerar att drabba framför allt regionalt och lokalt förankrade försäkringsbolag och banker.

Miljöpartiet välkomnar förslaget om att höja *tobaksskatten* men föreslår att höjningen genomförs generellt med 8 procent på alla tobaksvaror. Miljöpartiet motsätter sig inte en höjning av *fordonsskatten* men anser att det är betydligt effektivare att höja koldioxidskatten, vilket lägger kostnadshöjningen på körsträckan i stället för bilnehavet.

Höjda *miljöskatter* förbättrar den samhällsekonomiska effektiviteten genom att styra ekonomin mot minskade utsläpp samtidigt som incitamenten vid nyinvesteringar förändras och det blir mer lönsamt för hushåll och företag att investera i hållbar, energieffektiv och resurssnål teknik. Miljöskatterna kom-

mer att behöva höjas under de närmaste åren för att stärka den offentliga ekonomin. För 2015 föreslås höjda miljöskatter i enlighet med Miljöpartiets budgetmotion hösten 2013.

Två stora nya miljöskattebaser bör införas där utsläppen växer snabbast. Det handlar om en *skatt på lastbilstrafik* och en *flygskatt*. Även *koldioxidskatten* bör höjas samtidigt som några mindre miljöskatter justeras upp. Sammantaget beräknas miljöskatternas andel av BNP öka med nästan 3 procent av BNP till följd av förslagen.

Sverigedemokraterna

I partimotion 2013/14:Fi12 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) anförs att *pension ska betraktas som uppskjuten lön* och att det inte är logiskt eller rättvist att pensionärer straffbeskattas i förhållande till vanliga löntagare. Ambitionen är att helt eliminera skatteskillnaden redan nästa mandatperiod. Beroende på det ekonomiska läget kan det dock komma att dröja upp till två mandatperioder.

Sverigedemokraterna vill utveckla *RUT-avdraget* för personer som fyllt 67 år och helt ta bort den skatt som seniorer betalar på hushållstjänster.

Med hänsyn till arbetslinjen bör milersättningen för *reseavdrag* höjas med totalt 4 kronor per mil. Milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset har stigit med närmare 3 kronor per liter.

Sverigedemokraterna föreslår att det ska vara *skattefritt att hyra ut en del av bostaden* och att *hyra ut i andra hand*.

Sverige bör kunna *införa temporära gränskontroller* när det behövs. För att skydda Sveriges medborgare och andra från människohandel, inbrott, droger och hitrest brottslighet bör gränsskyddet återupprättas.

Den *kommunala fastighetsavgiften* för studentbostäder bör slopas. Skattefria underhållsfonder bör införas för att skapa en långsiktig och hållbar lösning vad gäller upprustningsbehov och underhåll för bostadsbestånden.

Förslaget att slopa möjligheten till *gruppregistrering för moms* avvisas. Förslaget slår hårt mot företag som direkt, indirekt eller i stiftelseform ägs av kunderna och har en stark lokal förankring. Förslaget har inte någon inverkan på de större bankerna eller på utländska aktörer.

Sverigedemokraterna ställer sig bakom regeringens förslag om att höja *skatten på cigaretter* men kommer inte att bidra till en höjning av *skatten på snus*. Man säger även nej till höjd *fordonsskatt* eftersom förslaget huvudsakligen slår mot dem som bor och verkar på landsbygden.

Motionärerna för i övrigt fram förslag om en sänkning av *energiskatten på el* med 10 öre per kWh, vilket motsvarar en nettobesparing på drygt 200 kronor per månad för en villa med en förbrukning på 25 000 kWh per år.

Effektskatten på kärnkraftverk bör slopas för reaktorer som installeras efter den 1 januari 2015 för att stimulera byggande och skapa incitament för att förnya befintliga reaktorer.

Återbetalningen av koldioxidskatt för *jord- och skogsbruksmaskiner* bör höjas kraftigt.

Motionärerna aviserar också att man avser att arbeta mot att *trängselskatten* höjs i Stockholm och att trängselskatt införs på Essingeleden inom ramen för Stockholmsförhandlingen.

Motionärerna motsätter sig slutligen att det införs en *skatt på finansiella transaktioner* i EU.

Vänsterpartiet

I partimotion 2013/14:Fi11 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) anförs att målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att skapa en välfärd att lita på, få fler människor i arbete, minska inkomstskillnaderna och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov.

Skattesystemet ska utformas så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilde. Systemet bör därför vara enhetligt och likformigt och ha så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras möjligheterna till skatteplanering. Skattefusk ska bekämpas kraftfullt.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Den som orsakar negativ miljö- och klimatpåverkan ska också stå för kostnaderna enligt principen att förorenaren betalar.

Jobbskatteavdraget bör stegvis fasas ut till förmån för en rättvis och likformig beskattning. För den som tjänar mer än 30 000 kronor i månaden bör inkomstskatten höjas något genom att jobbskatteavdraget trappas av. *Inkomstskatten* bör sänkas för sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl., dvs. de grupper som hittills inte har fått ta del av regeringens skattesänkningar.

ROT-avdraget för villor och bostadsrätter bör tidsbestämmas och bör finnas kvar t.o.m. utgången av 2017. Den maximala skattereduktionen bör sänkas till 15 000 kronor 2016 och 2017 av fördelningspolitiska skäl.

RUT-bidraget bör rivas upp eftersom det i första hand används av höginkomsttagare.

Vid årsskiftet sänktes *bolagsskatten* från 26,3 procent till 22 procent. Bruttokostnaden var hela 16 procent. Bolagsskatten var konkurrenskraftig redan innan sänkningen och bör därför höjas till 26 procent.

Fastigheter är tillgångar som ska beskattas, och marknadsvärdet ska tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad det gör i dag. Det måste råda skattemässig neutralitet mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. *Fastighetsskatten* på hyreslägenheter bör tas bort.

Från 2016 bör en *arvsbeskattning* införas som betalas av dödsboet innan arv skiftas.

Vänsterpartiet föreslår en *finansskatt* på 15 procent som tas ut på summan av vinster och löneutbetalningar i banker och kreditmarknadsinstitut. En röd skatteväxling genomförs genom att bankerna får bidra mer till samhällsbyggande i stället för låg- och medelinkomsttagare. Medborgarna betalar för bankernas övervinster genom höga marginaler på bolån och genom att garantera

bankernas verksamhet. Det krävs åtgärder för att minska risktagandet inom finanssektorn och begränsa spekulationsekonomin.

Vänsterpartiet säger nej till regeringens förslag om slopad *gruppregistring till mervärdesskatt* eftersom det missgynnar banker och försäkringsbolag på landsbygden. Partiet har i stället förslag som gynnar fler etableringar av lokala sparbanker och stärker deras möjlighet att konkurrera.

Sänkningen av *restaurangmomsen* motiverades som en sysselsättningsåtgärd. Siffror från Statistiska centralbyrån (SCB) visar emellertid att sysselsättningseffekterna är mycket små eller kanske t.o.m. obefintliga. Restaurangmomsen bör därför höjas.

Vänsterpartiet välkomnar åtgärder som minskar konsumtionen av *alkohol och tobak* men anser att det inte finns några folkhälsoskäl som talar för att höja skatten på snus mer än på cigaretter. Tobaksskatten bör höjas generellt med 8 procent.

Skatten på drivmedel är det enskilt viktigaste styrmedlet för att ge incitament till åtgärder som minskar trafikens utsläpp av koldioxid. *Koldioxidskatten* bör höjas samtidigt som kompensatoriska åtgärder vidtas för personer med låga inkomster och boende på landsbygden. Riksdagens beslut om att sänka *koldioxidskatten för kraftvärme och värmeproduktion* har medfört ökad kolanvändning, och skatten bör därför återställas till tidigare nivå.

Kollektivtrafiken ska gynnas med hjälp av skattepolitiken.

En *vägslitageavgift* för tunga fordon bör införas för att motverka ytterligare ökning av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektivare fordon.

En *klimatskatt för inrikesflyget* bör också införas i avvaktan på en ändring av det internationella regelverket som möjliggör en bränslebeskattning av flygbränsle.

En *skatt på finansiella transaktioner* bör införas i Sverige om länderna i det fördjupade samarbetet i EU inför en sådan skatt. Intäkterna från skatten ska tillfalla den svenska staten.

Utskottets beredning

Som ett led i utskottets beredning av vårpropositionen arrangerade utskottet den 8 maj 2014 en öppen utfrågning om höjda punktskatter på alkohol och tobak. Vid utfrågningen medverkade statssekreterare Mikael Lundholm, Finansdepartementet, överdirektör Per Nilsson, Tullverket, och utredare Per Hortlund, HUI Research.

Utskottets ställningstagande

Riktlinjerna

Riksdagen antog våren 2008 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2007/08:100 avsnitt 5.3, bet. 2007/08:FiU20, rskr. 2007/08:259). Enligt fem hållpunkter ska skattereglerna utformas så att de bidrar till goda förutsättningar för varaktigt

hög sysselsättning och till goda villkor för företagande och investeringar. Därigenom säkerställs att målen om en generell och rättvist fördelad välfärd uppnås. Skattereglerna ska också utgöra effektiva ekonomiska styrmedel på t.ex. miljöområdet och till förmån för folkhälsan samt främja ett legitimt och rättvist skattesystem. När det gäller företagande och investeringar innebär hållpunkterna att skattereglerna genom goda villkor ska locka utländska företag att etablera sig och investera i Sverige. Vidare ska företag som redan är verksamma i Sverige kunna öka sina investeringar. Goda villkor ska även gälla för svenska företags investeringar i utlandet.

Riktlinjerna innebär också att skattepolitiken ska utformas så att fem allmänna krav som ställs på de svenska skattereglerna i en globaliserad värld tillgodoses. Dessa krav innebär bl.a. att skatterna ska utformas så att de kan finansiera offentliga utgifter på ett hållbart sätt. Skattereglerna ska vara generella, och existerande särregler (skatteutgifter) ska löpande prövas för att systemet inte ska vara onödigt krångligt. Reglerna ska även skapa finansiellt utrymme för att sänka strategiska skattesatser. De ska vara hållbara och kunna försvaras i ett EU-rättsligt perspektiv. Beskattning ska ske i nära anslutning till inkomsttillfället, och på inkomstskatteområdet bör man på sikt undvika olika inslag av s.k. uppskjuten beskattning. Arbetet med att förenkla skattereglerna (minskad administrativ börda) ska drivas vidare.

Som regeringen framhåller bör inkomstförstärkningar utformas på ett sätt som har så små skadliga effekter på samhällsekonomin och konkurrenskraften som möjligt eller minskar miljö- och hälsoskadliga aktiviteter där dagens nivå på skatteuttaget inte beaktar dessa skadliga effekter fullt ut. Skatteförändringar som sammantaget håller tillbaka arbete, företagande och investeringar måste undvikas. Förändringar i skattesystemet ska bevara och stärka systemets legitimitet. Förändringar i skattesystemet bör därför även utformas så att skattekontrollen kan upprätthållas och så att de bidrar till en fortsatt minskning av skattefelet och till att de svenska skattebaserna skyddas.

Beskattning av förvärvsinkomster

Den politik som riksdagen har ställt sig bakom gör det mer lönsamt att arbeta, enklare och billigare att anställa och mer attraktivt att starta och driva företag. Med fler människor i arbete skapas förutsättningar för att finansieringen av välfärden säkras långsiktigt. Att få fler i arbete är av stor betydelse för att även bl.a. sjukskrivna, arbetslösa och pensionärer ska kunna garanteras en god ekonomisk situation. Skattepolitiken bör därför även i fortsättningen vara inriktad på att inom ramen för stärkta offentliga finanser ytterligare förbättra villkoren för arbete och företagande och att värna och utveckla välfärden.

Den enskilt största satsningen för att öka arbetsutbudet och sysselsättningen är skattereduktionen för förvärvsinkomster, det s.k. *jobbskatteavdraget*. Denna skattereduktion har genomförts i fem steg fr.o.m. den 1 januari 2007, varav det senaste fr.o.m. 2014, vilket innebar en förstärkning med 12 miljarder kronor för att varaktigt öka sysselsättningen. Avdraget syftar till att sänka

trösklarna vid övergång från fulltidsfrånvaro till hel- eller deltidsarbete och att förstärka drivkraften för dem som redan har ett arbete att öka sin arbetsinsats.

Regeringens politik syftar också till att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i. Som ett led i att förbättra välfärden för ålderspensionärer har skatten hittills sänkts i fem omgångar, senast fr.o.m. den 1 januari 2014, genom att grundavdraget höjts. Mot bakgrund av det anförda är utskottet inte nu berett att *förändra inkomstskatten för pensionärer*.

Frågor om *utformningen av skatteskalan m.m.* behandlades senast i budgetärendet för 2014, (bet. 2013/14:FiU1, yttr. 2013/14:SkU1y), i en ändring av riksdagens beslut om höjd nedre skiktgräns för statlig inkomstskatt (bet. 2013/14:FiU16) samt i ett betänkande om allmänna motioner om inkomstskatt (bet. 2013/14:SkU16). Riksdagen ställde sig bakom de förändringar på skatteområdet som lades fram i budgetpropositionen för 2014, förutom en höjd nedre skiktgräns för statlig inkomstskatt, och avlog i övrigt olika förslag om förändringar på inkomstbeskattningens område som oppositionspartierna lagt fram i sina budgetalternativ.

Utskottet har senast vid beredningen av allmänna motioner om inkomstskatter under våren 2014 (bet. 2013/14:SkU16) behandlat motioner med förslag om en *översyn av skattesystemet*. Då erinrade utskottet om att det för närvarande pågår två stora översyner inom skatteområdet, Företagsskatteutredningen och beredningen av EU-kommissionens meddelande om momsens framtid. Mot bakgrund av detta ansåg utskottet att man inte bör föregripa resultaten av dessa innan nya, överlappande utredningar tillsätts. Den utformning av inkomstbeskattningen som riksdagen ställt sig bakom bör kvarstå, och utskottet är nu inte berett att tillstyrka förslag på en översyn av skattesystemet.

Vidare anser utskottet att möjligheten till *skattereduktion för utgifter för hushållstjänster* – som visat sig ha stora fördelar för såväl samhället som hushållen och seriösa företagare – bör finnas kvar. Utskottet anser att den nuvarande avgränsningen är väl avvägd och att det nu inte bör utvidgas så att ytterligare tjänster eller grupper förs in i systemet med skattereduktion för HUS-arbete.

Gränsbeloppet för *reseavdrag* uppgår fr.o.m. den 1 januari 2012 till 10 000 kronor. Utskottet anser detta fortfarande vara en rimlig nivå och är därför inte berett att tillstyrka förändringar av reseavdraget eller gränsbeloppet.

För att mer effektivt utnyttja det befintliga bostadsbeståndet och på så vis stimulera till en rörligare arbetsmarknad höjdes schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet den 1 januari 2013 från 21 000 kronor till 40 000 kronor per år. Utskottet anser därför inte att det nu behöver införas ytterligare *skattelättnader vid uthyrning av bostäder*.

När det gäller Sverigedemokraternas förslag på *ökade gränskontroller* bör det framhållas att Tullverket inom ramen för sin brottsbekämpande verksamhet prioriterar arbetet mot grov organiserad brottslighet, storskalig brottslighet och ekonomisk brottslighet. Att förhindra att narkotika kommer in i Sverige ska även fortsättningsvis vara den högst prioriterade uppgiften. Hög prioritet

ska ges till att förhindra den storskaliga och frekventa illegala införseln av alkohol och tobak. Utskottet har inte några invändningar mot de bedömningar som regeringen redovisat om Tullverkets verksamhet.

Beskattningsav företag och kapital

Utskottet anser att de ändringar av skattereglerna för företagande och investeringar som har genomförts sedan regeringsskiftet 2006 visar på ett målmedvetet förändringsarbete som syftar till att ge människor goda förutsättningar att starta och utveckla företag som kan bidra till en varaktigt hög sysselsättning. Internationella jämförelser visar att det svenska företagsklimatet är bland de bästa i världen. Företagens villkor ska även fortsättningsvis förbättras genom en företagsvänlig skattepolitik, regelförenklingar och minskad administrativ börda, satsningar på utbildning, forskning, innovation, teknikutveckling och infrastruktur samt förbättringar av arbetsmarknadens funktionssätt.

Goda skattemässiga villkor för investeringar är en förutsättning för att svenska företag även i framtiden ska kunna konkurrera framgångsrikt och bidra till hög ekonomisk tillväxt. Studier från OECD visar att bolagsskatten är den skatt som är mest skadlig för tillväxten. Lägre bolagsskattesatser i vår omvärld under de senaste två decennierna har gjort att den svenska konkurrenskraften har utarmats. Den sänkning av bolagsskattesatsen som gjordes den 1 januari 2013 stärker näringslivets drivkrafter att investera i Sverige.

Globaliseringen innebär att internationellt verksamma företag kan utnyttja skillnaderna mellan olika länders skattesystem. De förändringar som har gjorts under mandatperioden i fråga om begränsningar för ränteavdrag har medfört att det har skapats mer lika villkor för internationellt verksamma koncerner och andra företag.

En strategisk del av arbetet med att förbättra skattevillkoren för företagande sker genom Företagsskattekommittén (dir. 2011:1). Kommitténs huvuduppdrag är att göra villkoren mer lika för finansieringen med eget kapital och lån. Företagsskattekommitténs slutbetänkande ska redovisas senast den 16 juni 2014.

För att stimulera investeringar i mindre företag och därigenom öka de mindre företagens tillgång till kapital infördes ett investeraravdrag den 1 december 2013. Investeraravdraget är utformat som en definitiv skattelättnad för fysiska personer som investerar i mindre företag och innebär att fysiska personer som förvärvar andelar av mindre storlek i samband med företagets bildande eller vid en nyemission får göra avdrag för hälften av betalningen för andelarna i inkomstslaget kapital.

För att främja entreprenörskap och jobbskapande investeringar i snabbväxande företag har regeringen tillsatt en utredning (dir. 2014:33) – Skatteregler för incitamentsprogram – för att utreda skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament, som företagen ger till nyckelpersoner som en del av sin ägarstyrning. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2015.

Företag och deras ägare ska ha goda skattemässiga villkor, och skatter ska tas ut på ett effektivt och rättvist sätt. Utformningen av 3:12-reglerna har inneburet en låg beskattning för vissa delägare i stora fåmansföretag med många delägare. Detta har i vissa fall överutnyttjats genom att anställda har erbjudits delägarskap i syfte att omvandla högt beskattade tjänsteinkomster till lägre beskattade utdelningsinkomster. Detta undergräver 3:12-reglernas legitimitet, varför det har funnits skäl att skärpa kraven. Riksdagen skärpte därför kraven den 1 januari 2014 genom ytterligare begränsningar i möjligheterna till inkomstomvandling i fåmansbolag. Riksdagen anförde att regeringen noga bör följa utvecklingen och vid behov skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket.

Vad gäller beskattningen av bostäder som upplåts med hyresrätt tillsatte regeringen en utredning, Bostadsbeskattningskommittén (dir. 2012:32) som i januari 2014 lämnade sitt betänkande Vissa bostadsbeskattningsfrågor (SOU 2014:1). Kommittén har utrett frågor om bl.a. beskattningen av hyresrätter. Förslagorna bereds nu inom Regeringskansliet.

Mervärdesskatt

Företag inom den finansiella sektorn bedriver verksamhet som till stor del är undantagen från mervärdesskatt, och de har därför begränsad rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt. Företag inom den finansiella sektorn får dock bilda en mervärdesskattegrupp, och omsättningar inom gruppen är inte skattepliktiga. Möjligheten till *gruppregistrering för mervärdesskatt* har gjort det möjligt för företag i den finansiella sektorn att undkomma kostnaden för ingående mervärdesskatt, vilket ytterligare har ökat deras skattefördel i jämförelse med andra sektorer. Den sammantagna skattefördelen innebär därmed att den finansiella sektorn ökar på bekostnad av andra sektorer, och vinsterna i den finansiella sektorn kan antas bli högre. För att göra beskattningen mer neutral mellan den finansiella sektorn och övriga sektorer bör rätten till gruppregistrering till mervärdesskatt tas bort. Utskottet noterar också förslaget om *höjd beloppsgräns för användning av förenklad faktura*.

För att förenkla reglerna och för att uppnå positiva samhällsekonomiska effekter, framför allt på den varaktiga sysselsättningen, sänktes mervärdesskatten på *restaurangtjänster* från 25 procent till 12 procent den 1 januari 2012. Den sammantagna bedömningen är att sänkningen har haft positiv inverkan. Utskottet ser ingen anledning till att återställa skattesatsen till 25 procent på dessa tjänster. Utskottet ser inte heller skäl till att genomföra andra förändringar av tillämpningen av normalskattesatsen om 25 procent inom andra branscher.

Punktskatter

Utskottet delar regeringens uppfattning att reformerna som aviserats i vårpropositionen bör finansieras på ett sätt som inte slår mot välfärd, sysselsättning

och tillväxt. Höjda punktskatter på konsumtion av alkohol och tobak och på lätta fordon är att föredra framför höjda inkomstskatter.

Det finns också folkhälsoskäl som talar för att höja *skatten på alkohol och tobak* för att försöka minska konsumtionen. Effekterna av skattehöjningarna på den oregistrerade konsumtionen i form av smuggling och resandeförsel måste i sammanhanget övervägas noga. Utskottet konstaterar att inflationen i ekonomin i relation till prisutvecklingen på alkoholhaltiga drycker har inneburit att det under senare år har skett en real skattesänkning på alkohol. Den ökade resandeförseln av alkohol som uppkom när införselkvoterna höjdes i samband med EU-inträdet har sjunkit till samma nivå som i mitten av 1990-talet samtidigt som Systembolagets försäljning har ökat. Det har också skett prisökningar på alkohol i omvärlden, främst i Danmark och Tyskland. Höjda bensinpriser har också bidragit till att det inte är lika lönsamt att resa till Danmark och Tyskland för att köpa alkohol. Utskottet anser mot den bakgrunden att de föreslagna skattehöjningarna på alkohol bör kunna genomföras utan negativa konsekvenser för den oregistrerade konsumtionen.

Skatten på tobak höjdes 2007, 2008 och 2012. Tobaksskatten är sedan 2012 även föremål för en årlig omräkning utifrån konsumentprisindex för att realvärdesäkra skattesatserna. Utskottet befarar att en skattehöjning på tobak på 8 procent som motionärerna föreslår, dvs. en fördubbling i förhållande till den höjning som regeringen föreslår, innebär en påtagligt ökad risk för att den illegala och legala införseln av cigaretter från utlandet kommer att öka. Utskottet anser att det är lämpligare att höja skatten på tobaksprodukter i enlighet med regeringens förslag, dvs. med 4 procent på alla produkter utom snus som höjs med 22 procent, inklusive indexomräkning. Snus är för närvarande relativt lågt beskattat i förhållande till övriga tobaksprodukter, och förutsättningarna för ökad smuggling och resandeförsel är inte desamma som för cigaretter.

Utskottet har inte något att invända mot utformningen av den aviserade höjningen av *fordonsskatten för lätta fordon*.

Regeringen föreslår att de aviserade skattehöjningarna genomförs den 1 januari 2015. Utskottet ser inte någon anledning att genomföra höjningarna redan från halvårsskiftet 2014, som socialdemokraterna föreslår.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2013 slopades den 1 januari 2013 *koldioxidbeskattningen i kraftvärmeproduktionen* inom handelssystemet och för värmeleveranser till industrin inom handelssystemet. Syftet var att undvika dubbla styrmedel och undvika konkurrensnedvridningar till följd bl.a. av att kraftvärme i industrin och i fjärrvärmenäten beskattas olika. Den offentligfinansierade effekten beräknades till -220 miljoner kronor. Utskottet ser ingen anledning att återställa beskattningen till tidigare nivå, som Vänsterpartiet föreslår.

Riksdagen har nyligen (bet. 2013/14:24) beslutat att fr.o.m. 2016 höja *trängselskatten i Stockholm* och att införa trängselskatt på Essingeleden. Riksdagen godtog också att medel motsvarande de ökade intäkterna från trängselskatten ska delfinansiera en utbyggnad av tunnelbanan i Stockholms län

inom ramen för Stockholmsförhandlingen. Ett enigt utskott uttalade i samma ärende att även *utländska fordon* bl.a. av konkurrensskäl bör betala trängselskatt och att utskottet förväntar sig ett förslag som kan träda i kraft senast den 1 januari 2015. Utskottet noterar att Transportstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram betalningslösningar för utländska fordon som ska vara färdiga att tas i bruk senast vid samma datum.

Oppositionspartierna återkommer i övrigt med väl kända förslag bl.a. från sina respektive budgetmotioner om en rad förändringar av punktskatter, bl.a. om olika *miljöskatter*. Förslagen avser förändrad koldioxidskatt och energiskatt på bränslen, återbetalning av koldioxidskatt för jord- och skogsbruksmaskiner, förändrad energiskatt på el samt förändrade punktskatter på avfall, bekämpningsmedel och naturgrus. Det handlar vidare om att införa skatt på handelsgödsel, fluorerade gaser, avfallsförbränning och torv samt om att införa en vägslitageavgift för tunga fordon och klimatskatt för flyget. Förslagen avser slutligen förändrad effektskatt på kärnkraftverk och fastighetsskatt på vattenkraftverk samt att införa skatt på finansiella transaktioner.

Riksdagen har nyligen grundligt behandlat och avvisat motsvarande förslag från oppositionen dels under den gångna hösten i samband med behandlingen av budgeten för 2014 (bet 2013/14:FiU1, 2013/14:SkU1y), dels under våren 2014 i samband med behandlingen av övriga motionsförslag från den allmänna motionstiden 2013 (bet. 2013/14:SkU19). Utskottet anser att riksdagen inte har någon anledning att i detta sammanhang ompröva sina ställningstaganden om dessa frågor och går därför inte närmare in på motionsförslagen.

Med det anförda och eftersom utskottet även i övrigt delar regeringens bedömningar tillstyrker utskottet att regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns. Utskottet avstyrker partimotionerna 2013/14:Fi11 (V), 2013/14:Fi12 (SD), 2013/14:Fi13 (S) och 2013/14:Fi14 (MP) i nu aktuella delar.

Stockholm den 27 maj 2014

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andréén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Kent Ekeröth (SD) och Jacob Johnson (V).

Avvikande meningar

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (S)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S) och Anders Karlsson (S) anför:

Välfärden ska vara solidariskt finansierad genom att skatt betalas efter bärkraft, och välfärden ska fördelas efter behov. Den som har högre inkomster och stora ekonomiska tillgångar ska bidra med mer än den som har lägre inkomster och mindre ekonomiska tillgångar. Alla ska däremot ha rätt till samma välfärd oavsett inkomst och förmögenhet. Skattesystemet bidrar tillsammans med socialförsäkringarna till att skapa en rättvis fördelning av samhällets resurser.

Regeringen har på åtta år sänkt skatterna med 134 miljarder kronor netto. Skattekvoten har fallit från 50,3 procent 2006 till 44,0 procent 2014 (prognos). Det ”skattesänkingsstopp” och den finansiering ”krona för krona” som regeringen, åtminstone en kort stund, sade sig vilja ha 2015 och 2016 har föga trovärdighet. Ett liknande ”stopp” utlovades redan i valrörelsen 2010. I riksdagens skatteutskott har det under våren behandlats en mängd borgerliga skattesänkingsförslag. Det finns ingen trovärdighet i regeringens eller de borgerliga partiernas prat om ”ansvarsfull” skattepolitik. Att sänka skatten är den enda vägens politik för svensk borgerlighet, och denna är baserad på en ideologisk uppfattning om Sverige, staten och medborgarna. Välfärdsstaten ska rustas ned, för då börjar åter kreativitet och arbetsvilja växa. De arbetslösa och sjuka betraktas som lata bidragstagare. Sveriges pensionärer ska tåga och vara nöjda eftersom även de uppfattas som bidragstagare av Reinfeldt, Löf, Björklund och Hägglund.

Den borgerliga regeringen har under sina åtta år vid makten genomfört stora skattesänkningar. Det innebär ett systemskifte på skatteområdet samtidigt som det har bidragit till att urholka skattebaserna. I och med det minskas möjligheterna till en rättvis fördelning av ekonomiska resurser, och möjligheterna till välfärdssatsningar begränsas. Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare och förmögna samtidigt som arbetslösa, sjuka och pensionärer står för finansieringen. Det betyder att Sverige har fått vidgade klyftor.

Regeringens misslyckande med jobben drabbar varje generation i dag. Det är den höga arbetslösheten som får bromsen i pensionssystemet att slå till, så att många äldre får mindre i plånboken. Regeringen har dessutom skapat en *skattekllyfta mellan pensionärer och löntagare*, till pensionärernas nackdel.

De lokala sparbankerna driver en unik verksamhet. Deras betydelse är stor för många små och medelstora samhällen, då verksamheten är lokalt anknuten och väl förankrad i den bygd där sparbankerna verkar. Det står i kontrast till

de stora affärsbankerna som under senare tid har lagt ned lokala kontor främst i landsbygdsregionerna. Nyetableringar av företag och småföretags möjlighet att växa har hämmats. Regeringens förslag om att slopa *gruppregistrering till moms* är mycket märkligt. Förslaget drabbar framför allt lokalt och regionalt förankrade banker och försäkringsbolag – just de företag som är så viktiga för den regionala och lokala tillväxten. Regeringens förslag om att avskaffa gruppregistreringen för moms i finanssektorn avvisas, men en skattehöjning med samma belopp ska genomföras i denna sektor.

Den borgerliga regeringen har sänkt *momsen på restaurang- och catering-tjänster* till 12 procent. Flertalet bedömare, bl.a. Konjunkturinstitutet, konstaterar att sysselsättningseffekten av den sänkta krogmomsen har varit begränsad. Den svaga effekten beror bl.a. på att jobb i andra branscher riskerar att trängas undan. Den nedsatta krogmomsen bör avskaffas.

Socialdemokraterna ställer sig bakom förslagen om höjd *skatt på alkohol* och om höjd *fordonsskatt* för lätta fordon. Även *skatten på tobak* bör höjas, men på ett mer neutralt sätt. Det är av folkhälsoskäl inte rimligt att höja skatten på snus så mycket i förhållande till höjningen på cigaretter. Vi föreslår i stället att skatten på både cigaretter och snus höjs med 8 procent, vilket stärker de offentliga finanserna med samma belopp som regeringen föreslagit. Skattehöjningarna på alkohol och tobak bör genomföras den 1 juli 2014 för att finansiera en satsning under andra halvåret 2014 på mindre klasser i förskolan och i årskurserna 1–3.

Flera *miljöstyrande skatter* inte har höjts sedan 2006, och vi föreslår att dessa miljöskatter följer med den allmänna prisutvecklingen. Vi vill återinföra skatten på handelsgödsel. En skatt på fluorerade gaser som stimulerar utbyte av stora kyl- och frysanläggningar och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium bör också införas. Därutöver bör punktskatterna på avfall och bekämpningsmedel m.m. höjas.

Med det anförda tillstyrker vi Socialdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (MP)

Mats Pertoft (MP) anför:

Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska vara omfördelade och beräknas utifrån bärkraft på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning.

Grön skatteväxling, dvs. ökad beskattning av miljöresurser och utsläpp i kombination med stimulanser som sänker kostnader för att anställa, gynnar

både klimatet, jobben och ekonomin. Detta är ett viktigt långsiktigt mål för skattepolitiken.

Skatterna kommer att behöva höjas under de närmaste åren för att stärka den offentliga ekonomin. Beroende på hur skattehöjningarna utformas kan de ge diametralt olika utfall för samhällsekonomin. Generella breda höjningar av skatter på arbete och kapital kan skapa negativa incitament för jobb och företagande. Höjda miljöskatter förbättrar i stället den samhällsekonomiska effektiviteten genom att de styr samhällsekonomin mot minskade utsläpp samtidigt som incitamenten vid nyinvesteringar förändras och det blir mer lönsamt för både hushåll och företag att investera i hållbar, energieffektiv och resurssnål teknik.

Miljöpartiet föreslår skattehöjningar och vissa andra justeringar av skatterna. Det finns ett växande behov av en större *skatteöversyn*. Skattesystemet har blivit krångligare, och det har byggts upp spänningar i beskattning av arbete och kapital. Inom ramen för en skatteöversyn finns ett betydande utrymme för grön skatteväxling där skatter på miljö och energi kan höjas samtidigt som skatter på arbete troligen kan sänkas.

Sedan hösten 2013 har vi justerat vårt inkomstskatteförslag. Vi föreslår inte några breda skattehöjningar för vanliga löntagare. Vi föreslår inte heller längre en avtrappning av *jobbskatteavdraget* utan i stället en höjning av *den statliga skatten* med 3 procent på inkomster över 40 000 kronor. Förändringen stärker inkomstsidan med ungefär 5 miljarder kronor samtidigt som fördelningsprofilen i budgeten skärps.

Genom att satsa på upprustning skapas energieffektiva och fräscha bostäder. Ett sådant arbete skulle också kunna innebära många nya jobb för arbetslösa i områdena. För att ge en ordentlig skjuts i upprustning och energieffektivisering bör *ROT-avdraget* utvidgas för att kunna användas vid upprustning av flerbostadshus.

Naturguidningar omfattas av momsatsen 25 procent. Jämförbara turismtjänster såsom djurparksbesök, sightseeingturer och inträden till privata museer klassificeras som transporter eller kultur och har en moms på 6 procent. De flesta företag som ägnar sig åt naturguidning är små och finns på landsbygden där de bidrar till att skapa arbetstillfällen. För att främja verksamheterna bör momsen sänkas på naturguidningar till 6 procent.

Beskattningen i den finansiella sektorn bör utökas. Däremot motsätter vi oss utformningen av förslaget om *slopad rätt till gruppregistrering av moms*. Förslaget riskerar att drabba framför allt de regionala och lokalt förankrade försäkringsbolagen och bankerna.

Miljöpartiet välkomnar förslaget om att höja *tobaksskatten* men föreslår att höjningen genomförs generellt med 8 procent på alla tobaksvaror. Vi motsätter oss inte den föreslagna höjningen av *fordonsskatten* men anser att det är betydligt effektivare att höja koldioxidskatten, vilket höjer kostnaden för körsträcken i stället för bilinnehavet.

Höjda *miljöskatter* förbättrar den samhällsekonomiska effektiviteten genom att styra ekonomin mot minskade utsläpp samtidigt som incitamenten vid

nyinvesteringar förändras och det blir mer lönsamt för hushåll och företag att investera i hållbar, energieffektiv och resurssnål teknik. Miljöskatterna kommer att behöva höjas under de närmaste åren för att stärka den offentliga ekonomin. För 2015 föreslås höjda miljöskatter i enlighet med Miljöpartiets budgetmotion hösten 2013.

Miljöskatter bör införas på två områden där utsläppen just nu växer snabbast. Vi föreslår en *skatt på lastbilstrafik* och en *flygskatt*. *Koldioxidskatten* bör också höjas samtidigt som några mindre miljöskatter justeras upp. Sammantaget beräknas miljöskatternas andel av BNP öka till nästan 3 procent till följd av Miljöpartiets förslag. Miljöskatterna bör regelbundet justeras så att incitamenten att minska miljöpåverkan bibehålls eller ökar.

Med det anförda tillstyrker jag Miljöpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)

Kent Ekeröth (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett modernt arbetarparti. Utgångspunkten är att politikens roll ska vara att skapa optimala förutsättningar för sysselsättning snarare än att försöka lindra symtomen av en i grunden felkonstruerad sysselsättningspolitik. Den grundläggande målsättningen är att ta bort hinder på arbetsmarknaden.

Sysselsättningspolitiken har ett antal övergripande syften. Sverigedemokraterna vill göra det mer lönsamt att arbeta, göra det billigare och enklare att anställa, komma till rätta med den bristande matchningen på arbetsmarknaden och minska överutbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft.

Sverigedemokraterna betraktar *pension som uppskjuten lön*. Det finns varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den utsträckning som i dag sker i förhållande till vanliga löntagare. Ambitionen är att helt eliminera skatteskillnaden redan nästa mandatperiod. Givet det ekonomiska läget kan det dock komma att dröja upp till två mandatperioder.

Sverigedemokraterna vill utveckla *RUT-avdraget* för personer som har fyllt 67 år och helt ta bort den skatt som seniorer betalar på hushållstjänster. Senior-RUT är inte tänkt att vara ett substitut för hemtjänst utan snarare ett komplement. Förslaget bidrar också till fler arbetstillfällen.

Eftersom vi eftersträvar en arbetslinje väljer vi därför att höja milersättningen för *reseavdrag* med totalt 4 kronor per mil. Milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset har stigit med närmare 3 kronor per liter. Detta förslag bidrar till att skapa en rörligare arbetsmarknad som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för människor på landsbygden.

Vi vill avskaffa den *kommunala fastighetsavgiften* för studentbostäder. Det är orimligt att studentbostäder inte betraktas som elevhem, vilket man gör undantag för i fastighetstaxeringslagen, med slopad fastighetsavgift som följd.

Vi vill att man ska skapa en långsiktig och hållbar lösning vad gäller upprustningsbehov och underhåll för bostadsbestånden i vårt land. Vi vill därför införa *skattefria underhållsfonder*.

På kortare sikt vill vi se en möjlighet för Sverige att *införa temporära gränskontroller* när det bedöms att det behövs. Vi betraktar Tullverkets uppgift huvudsakligen som brottsbekämpande och brottsförebyggande och inte skatteindrivande. I enlighet med detta vill vi flytta Tullverket från Finansdepartementets kontroll till Justitiedepartementet.

Den transnationella brottsligheten medför att tryggheten i våra olika länder minskar. För att skydda Sveriges medborgare och andra från människohandel, inbrott, droger och hitrest brottslighet bör *gränsskyddet återupprättas*.

Sverigedemokraterna avvisar förslaget om att slopa möjligheten till *gruppregistrering till moms*. Förslaget kommer att slå hårt mot företag som direkt, indirekt eller i stiftelseform ägs av kunderna och har en stark lokal förankring, oftast utanför tätorterna. Det vore ett hårt slag mot landsbygden om bankkontor tvingades slå igen. Det kan också konstateras att förslaget inte har någon inverkan på de större bankerna eller på utländska aktörer.

Sverigedemokraterna ställer sig bakom förslaget om att höja *skatten på cigaretter* men kommer inte att bidra till en höjning av *skatten på snus*. Vi säger även nej till förslaget om att höja *fordonsskatten för lätta fordon*. Förslaget slår huvudsakligen mot de som bor och verkar på landsbygden.

Energiskatten på el bör sänkas med 10 öre per kWh. Det innebär en nettobesparing på drygt 200 kronor per månad för en villa med en förbrukning på 25 000 kWh per år.

Effektskatten på kärnkraftverk bör slopas för reaktorer som installeras efter den 1 januari 2015 för att stimulera byggande och skapa incitament för att förnya befintliga reaktorer.

Återbetalningen av koldioxidskatt för *jord- och skogsbruksmaskiner* bör höjas kraftigt.

När det gäller *trängselskatt* är Sverigedemokraterna mycket kritiska till de friheter som regeringens förhandlingsperson i Stockholmsförhandlingen tar sig när det gäller bilpendlande stockholmare. Utöver nuvarande trängselskatt som infördes på ett demokratiskt tvivelaktigt sätt föreslås en chockhöjning med upp till 75 procent, samtidigt som trängselskatt införs på Essingeleden. Totalt väntas stockholmarna bidra med ytterligare 9 miljarder kronor i trängselskatter som staten och inte regionen kan tillgodogöra sig. Sverigedemokraterna har tidigare arbetat såväl lokalt som i riksdagen mot införandet av nya trängselskatter i Göteborg och kommer att verka lika målmedvetet mot att dessa skatter pådyvlas stockholmarna.

För att utöka EU:s tillgång till egna medel – och i förlängningen EU:s makt och befogenhet – har det föreslagits att EU ska få viss beskattningsrätt. Flera länder har inlett ett s.k. fördjupat samarbete för att införa en *skatt på finansiella transaktioner*. Sverigedemokraterna kommer att arbeta intensivt mot alla förslag i en sådan riktning. Skatterätten ska obönhörligen ligga på nationell nivå,

och vi kommer under inga som helst omständigheter att tillåta att svenska medborgare blir skattesubjekt till Bryssel.

Med det anförda tillstyrker jag Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att skapa en välfärd att lita på, få fler människor i arbete, minska inkomstskillnaderna och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Vänsterpartiet vill därför betona vikten av att eftersträva ett system som är enhetligt och likformigt och som har så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Skattefusk ska bekämpas kraftfullt.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Den som orsakar negativ miljö- och klimatpåverkan ska också stå för kostnaderna enligt principen att förorenaren betalar.

Skatter betalar för åtaganden som medborgarna anser vara samhällseliga angelägenheter. Med hjälp av skatteuttaget finansieras offentliga investeringar i utbildning, forskning och infrastruktur som är avgörande för att bygga Sveriges ekonomiska styrka och framgång på sikt. Skatterna betalar också för välfärdstjänster som sjukvård, skola och barn- och äldreomsorg. Att betala välfärden solidariskt via skatterna är effektivt. Dessutom är en skattefinansierad, generell välfärd ett kraftfullt verktyg för att utjämna skillnader mellan människor och därmed öka jämlikheten och jämställdheten. Men om vi ska klara detta måste vi våga vara ärliga med att skatteuttaget måste öka. Vi vet att viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på sjukvård, äldreomsorg och en bra skola. Alternativet är att var och en måste betala för den välfärd vi behöver, t.ex. via privata försäkringar. Då är det inte längre människors behov utan plånbokens tjocklek som avgör vilken välfärd man har rätt till. Vår syn är att ett land som byggs med en gemensam välfärd och solidaritet i grunden är starkare än ett land där marknadens girighet får råda.

Den enskilt största posten i regeringens ensidiga skattesänkarpolitik är det s.k. jobbskatteavdraget, vars främsta syfte är att hålla lönerna nere. Vänsterpartiet arbetar därför för att *jobbskatteavdraget* stegvis fasas ut till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Om man tjänar mer än 30 000 kronor i månaden föreslår vi att inkomstskatten höjs något genom att jobbskatteavdraget trappas av.

Samtidigt vill vi *sänka inkomstskatten för sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl.*, dvs. de grupper som hittills inte har fått ta del av regeringens skattesänkningar. Vi uppskattar att vårt förslag ger en inkomstförstärkning på

drygt 500 kronor i månaden för en person som är t.ex. långtidssjukskriven. På så sätt tar vi steg mot att lika inkomst ska beskattas lika. Även den orättvisa beskattningssklyftan mellan pensionärer och löntagare måste slutas.

ROT-avdraget för villor och bostadsrätter vill vi tidsbestämma så att det finns kvar t.o.m. utgången av 2017. Vi avser att återkomma med krav på energieffektiviseringar så att ROT-stödet används till klimatanpassningsåtgärder. Av fördelningspolitiska skäl föreslår vi att den maximala skattereduktionen sänks till 15 000 kronor 2016 och 2017.

Vi vill riva upp *RUT-bidraget* som drar undan alltmer skatteintäkter för varje år som går. Det används i första hand av höginkomsttagare och kostar mycket för ett fåtal, lågproduktiva arbetstillfällen med problematiska arbetsvillkor.

Den svenska *bolagsskatten* ska ta in en rimlig andel av vinsterna till samhällliga investeringar och utgifter. Förra året sänktes bolagsskatten från 26,3 procent till 22 procent. Bruttokostnaden var hela 16 miljarder kronor. Vi menar att bolagsskatten var konkurrenskraftig redan innan sänkningen. Enligt OECD låg bolagsskatten i Sverige nära genomsnittet i just OECD, och Sverige hade redan då lägre bolagsskatt än våra tio största handelspartner. Om man dessutom tar den reella bolagsskatt som betalas efter olika typer av avdrag är den svenska bolagsskatten än mer fördelaktig. Vänsterpartiet anser därför att bolagsskatten ska höjas till 26 procent.

Vi vill införa en *röd skatteväxling* innebärande att det införs en finansskatt som läggs på vissa företag och inte på de finansiella transaktionerna. Sveriges fyra storbanker har tillsammans en verksamhet som är ungefär fyra gånger så stor som BNP. Vi medborgare betalar på flera sätt för bankernas övervinster. Vi menar att det krävs åtgärder för att minska risktagandet inom finanssektorn och begränsa spekulatöns ekonomiska. Vi har tidigare lagt ett antal förslag för att reformera finanssektorn. Men vi menar att finanssektorn bör beskattas på ett sätt som minskar de risker man utsätter samhällsekonomin för. I dag är finanssektorn underbeskattad. Vårt förslag tas ut på summan av vinster och löneutbetalningar i banker och kreditmarknadsinstitut.

På det här sättet kan spekulativt beteende på de finansiella marknaderna motverkas och resurser styras till mer långsiktiga investeringar i den reala ekonomin. Samtidigt kommer en del av den förtjänst bankerna gör på den statliga garantin medborgarna till godo. Idén om den här typen av finansiell aktivitets-skatt kommer ursprungligen från Internationella valutafonden (IMF).

Den tidigare arvs- och gåvoskatten hade en inkomstjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen. Vi anser därför att det 2016 bör införas en *arvsskatt* som betalas av dödsboet innan det skiftas. Utformningen av en sådan skatt bör utredas väl.

Regeringen aviserar att man avser att slopa *gruppregistrering till mervärdesskatt*. Vi anser att den finansiella sektorn är underbeskattad. Därför tillstyrker vi en skatteökning på 400 miljoner men vi accepterar inte konstruktionen som missgynnar regionalt och lokalt förankrade aktörer. Skatteintäkten ska istället tas in från finanssektorn på ett konkurrensneutralt

sätt. Vi har i stället förslag som gynnar fler etableringar av lokala sparbanks och stärker deras möjlighet att konkurrera.

Regeringen har infört skattelättnader för vissa branscher. En sådan är sänkningen av *restaurangmomsen* som motiverades ur ett sysselsättningsperspektiv. Siffror från SCB visar emellertid att sysselsättningseffekterna av att sänka restaurangmomsen är mycket små eller kanske t.o.m. obefintliga. Konjunkturinstitutet har uppskattat att skattesänkningen har lett till fler arbetade timmar i branschen, vilket skulle kunna innebära 4 000 fler sysselsatta. Givetvis kan det vara så att det skapas jobb i en bransch som skattesubventioneras, men att staten lägger pengar på att subventionera restaurangbranschen innebär ju att andra satsningar tas bort eller inte blir av. Vi menar att varje skattekrona ska användas så att den kommer till nytta för den som betalar. Vi vill därför höja restaurangmomsen.

Vänsterpartiet välkomnar åtgärder som minskar konsumtionen av *alkohol och tobak* men anser att det inte finns några folkhälsoskäl som talar för att höja skatten på snus mer än på cigaretter. Vi föreslår i stället en generell höjning av tobaksskatten med 8 procent.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Enligt Utredningen om fossilfri fordonstrafik är skatten på drivmedel sannolikt det enskilt viktigaste styrmedlet för att ge incitament till åtgärder som minskar vägtrafikens utsläpp av koldioxid. *Koldioxidskatten* behöver höjas samtidigt som kompensatoriska åtgärder vidtas för personer med låga inkomster och boende på landsbygden.

Riksdagens beslut om att sänka *koldioxidskatten för kraftvärme och värmeproduktion* har medfört ökad kolanvändning. Skatten bör därför återställas till tidigare nivå.

Med hjälp av bl.a. skattepolitiken vill vi också gynna kollektivtrafiken och verka för ett ökat utbud såväl i stad som på landsbygd.

Lastbilstransporterna står för den största delen av trafikökningen på vägarna. För att motverka ytterligare ökning av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektivare fordon föreslår vi att en *vägsplitageavgift för tunga fordon* införs.

En *klimatskatt för inrikesflyget* bör också införas i avvaktan på en ändring av det internationella regelverket som möjliggör en bränslebeskattnings av flygbränsle.

Slutligen bör en *skatt på finansiella transaktioner* införas i Sverige om länderna i det fördjupade samarbetet inför en sådan skatt. Intäkterna från skatten ska tillfalla den svenska staten.

Med det anförda tillstyrker jag Vänsterpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.